

2. Laktionova, H. M. 2000. *Konventsiiia OON pro prava dytyny: shliakhy praktychnoho zastosuvannia :metodychnirekomendatsii [UN Convention on the Rights of the Child: ways of practical application]*. Kyiv.
3. Komarova, N.M. 2006. *Posibnyk dlia pryiomnykh batkiv ta batkiv-vykhovateliv [A guide for foster parents and parenting parents]*. Kyiv: Kyev, Derzh. sots. sluzhba, 104 p.
4. *Robota z dytynoiu u pryiomnii simji. Metod. posibnyk.* [Working with a Child in a Foster Family]. Kyev, *Derzhavnyi instytut problem simji ta molodi*, 2003, 188p.
5. Zvierieva, I.D. 2006. *Sotsialnyi suprovid simej, yaki opynylys u skladnykh zhyttievkykh obstavynakh: metod. posibnyk [Social support of families in difficult life situations: methodological manual]*. Kyev: State Social Service.
6. Eisenstadt, S. 1956. *From Generation*. N.Y: Glencoe.

УДК 378:373.3.011.3-051(045)

ФОРМУВАННЯ ПРОФЕСІЙНО СПРЯМОВАНОЇ АНГЛОМОВНОЇ КОМУНІКАТИВНОЇ КОМПЕТЕНЦІЇ ЗАСОБАМИ ВИКОРИСТАННЯ ІННОВАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ

Теличко Н. В., Савчук Марина

FORMATION OF PROFESSIONALLY ORIENTED ENGLISH COMMUNICATIVE COMPETENCE BY USERS OF INNOVATION TECHNOLOGIES

Telychko Natalia, Savchuk Marina

У статті зазначено, що проблема англomовної компетенції знаходиться у фокусі уваги багатьох дослідників. Сучасні методичні дослідження вказують на можливості нових освітніх технологій і методів, які слід використовувати у руслі комунікативного методу навчання. дослідити теоретичні засади використання інноваційних технологій. Визначено критерії, показники і схарактеризувати рівні сформованості англomовної компетенції в учнів. Розроблено комплекс вправ та завдань для формування англomовної комунікативної компетенції в учнів старших класів. Розкрито сутність основних прийомів використання інноваційних технологій.

Ключові слова: технології, інноваційні педагогічні технології, інтерактивні технології, метод, педагогічні технології, комунікативна компетенція.

The article deals with the necessity and importance of innovative technology in the foreign language classroom. Learning foreign languages is impossible to imagine without the use of multimedia learning tools. Of course, the important tasks of the methodology of teaching foreign languages include providing opportunities to illustrate the actual process of communication in English, and creating an educational environment that provides real conditions for learning use of the target language and its culture.

It also discusses in detail multimedia technology acting as a method for special intellectual activity. This technology has a number of advantages compared with other information technology training, as it allows: improvements in the process of organic combinations of traditional and innovative forms and methods of education; implementation of training, information, games, modeling, design and analysis functions; performance of such principles as visibility and accessibility; feasibility of systematic transition from education to self-education; creation of a positive emotional background for learning; and linking theory with practice. The use of computer technology in teaching in our time is of great importance, thanks to its new possibilities. The introduction of new information and communication technology expands access to education, forming an open education system, and changes the idea of the qualifications needed by modern

graduate students The use of innovative learning technology creates the most favorable conditions and contributes significantly to motivation in learning foreign languages.

Today we have a unique helper that allows us to bring in the best teachers from many countries through the software they create. Intensification of the process of transition to an information society, associated with the widespread introduction of new information technology and computer telecommunications, necessitates the development of other forms and methods of teaching foreign languages.

Along with the use of traditional technology learning, opportunities for new information technology can help teachers in the selection of more interesting and varied educational materials to carry out a differentiated approach for each student, and thereby contribute to better assimilation of necessary knowledge and skills.

Among the various types of innovation, as shown by the results of a survey conducted in the universities of the CIS, teachers are most familiar with training through the use of multimedia tools.

Multimedia technology is considered to be information technology training that integrates audiovisual information in several media (text, video, audio, graphics, animation, etc.). This implements interactive dialogue with user systems and various forms of self-employment.

The use of multimedia technology in the learning process allows for improvements in the process of organic combination of traditional and innovative forms and methods of education; implementation of training, information, games, modeling, design and analysis functions; performance of such general didactic principles as visibility and accessibility; feasibility of systematic transition from education to self-education; a positive emotional background for training; and linking theory to practice. In addition, multimedia technology is supported by multimedia programs, encyclopedias, dictionaries, and a special information educational environment created for holistic knowledge of the world in the context of computer-aided design and modeling.

Keywords: *multimedia learning, paradigm learning, communicative activities, pedagogical technologies, interactive technologies, communicative competence.*

Комунікативна компетенція розглядається як здатність здійснювати мовленнєву діяльність через реалізацію комунікативної, мовленнєвої поведінки на основі фонологічних, лексико-граматичних, соціологічних і країнознавчих знань та навичок відповідно до різноманітних завдань і ситуацій спілкування.

Метою навчання англомовного говоріння є формування професійно спрямованої комунікативної компетенції. Сучасні методичні дослідження вказують на можливості нових освітніх технологій і методів, які слід використовувати у руслі комунікативного методу навчання. Провідний принцип комунікативного методу навчання — навчання у колективі і через колектив — забезпечує активну мовленнєву взаємодію всіх учасників навчального процесу, тобто інтерактивність.

Аналіз останніх досліджень і публікацій свідчить, що англомовна компетенція постійно знаходиться у фокусі уваги багатьох дослідників. Вчені розглядають англомовну компетентність як багатоаспектне явище і висвітлюють його сутність і структуру (А. Андриенко, Г. Архіпова, Н. Гез, С. Козак, О. Павленко, Н. Пруднікова, Ю. Федоренко), професійну спрямованість (Е. Клименко, Л. Ковальчук, О. Павленко, М. Прадівляний, Н. Пруднікова), вказують на особливості набуття англомовної компетентності у мовних та немовних ЗОШ (Е. Шубин, Є. Пассова, С. Тер-Мінасова, Л. Щерба). У зарубіжній методиці навчання іноземних мов присвячені праці Н.Брукса, Дж.Ешера, П.Г. Ла Форга, в яких аналізуються теорія і практика оволодіння іноземною мовою, розглядаються положення навчання другій мові, звертається увага на рівень та витоки педагогічної ефективності різних методик.

Проте, слід зауважити, що дана проблема досліджується дещо фрагментарно.

Метою статті є конкретизувати сутність інноваційних технологій у контексті формування англомовної комунікативної компетенції.

Одним із основних завдань іноземної освіти є створення сприятливих умов для формування творчої особистості, реалізації та самореалізації здібностей дитини. Випускник сучасної школи, який живе і буде працювати у XXI ст., має: самостійно набувати необхідних знань й уміло застосовувати їх на практиці; критично мислити, уміти бачити труднощі й шукати шляхи їх розв'язання; працювати з різноманітною інформацією; бути комунікабельним, контактним у різних соціальних групах; самостійно працювати над розвитком власного інтелекту, культурного і морального рівня.

Досягти визначених критеріїв можна завдяки інноваційним технологіям, що передбачають використання певних наукових прийомів, методів, що дають змогу вчителю застосовувати свої знання та вміння для організації цілеспрямованої, творчої роботи учнів.

Разом з тим, гострою проблемою, що потребує кваліфікованого розв'язання, виступає неготовність частини вчителів працювати в нових гуманістичних категоріях і в технологіях, які потрібні для того, щоб зорієнтувати дитину на саму себе і на інших людей. Ідеться про необхідність підвищення майстерності вчителя, створення умов для його професійного зростання.

Аналіз шкільної практики виявив такі труднощі в організації процесу індивідуального професійного зростання вчителів: відсутність цілеспрямованої діяльності керівників шкіл щодо формування в учителів прагнення до самоосвіти; системного аналізу стимулювання професійного зростання вчителів; розрив між рівнями професійної майстерності педагогів і матеріального компенсування затрачених зусиль.

У зв'язку з цим постає питання про необхідність удосконалення курсової підготовки вчителів іноземної мови як фахівця, знавця іноземної мови і як майстра з технології навчання іноземної мови у системі закладів післядипломної освіти.

На разі післядипломна освіта спрямована на приведення професійного рівня вчителя у відповідність з вимогами сьогодення, особистісно індивідуальними та професійними потребами, врахуванням закономірностей і принципів навчання й самоосвіти, вибору найкращих форм і методів реалізації моделі навчального процесу, орієнтованого на формування потреби педагога в особистісно-професійному розвитку на основі рефлексії практики викладання [1, с. 45].

На цей час у педагогічній діяльності кожного вчителя важливим елементом є здатність до інноваційної діяльності.

Реалізація діяльнісного підходу в процесі навчання іноземної мови, гуманізація та демократизація освіти зумовлюють необхідність удосконалення професійної підготовки вчителя іноземної мови оволодінні ним сучасними освітніми технологіями. Ми є свідками того, що на зміну традиційному навчанню поступово приходить новий, якісно інший тип організації навчально-виховного процесу – інноваційний, характерними ознаками якого є передбачення та співучасть.

Таким чином, постає конкретне питання: яким має бути діяльнісний, технологічний ключ учителя до втілення стратегії педагогічного задуму, яким має бути інструментування логіки праці вчителя й учнів із тим, щоб отримати прогностично заданий результат?

Реалізація інноваційної педагогічної технології передбачає наявність діалогової взаємодії учасників процесу, тому важливим є:

- форма структурування, впорядкування педагогічної взаємодії всіх суб'єктів навчально-виховного процесу;
- механізм продуктивної взаємодії суб'єкта педагогічної діяльності з педагогічною реальністю;
- поєднання інструментального та етичного компонентів професійно-педагогічної діяльності.

Але для того, щоб отримати бажані результати на кожному уроці, вчитель має

поєднати духовний зміст педагогічної діяльності з досконалою формою її реалізації. Це буде можливо завдяки:

- наявності професійного уявлення про існуючий діапазон форм, прийомів. Їх природу і структуру, потенціал для використання педагогічних цілей;
- усвідомлення рівня власного професіоналізму стосовно існуючої масової та інноваційної практики;
- вільного володіння власними технологічними можливостями носія професійно-педагогічної діяльності;
- наявності стійкого результативного досвіду застосування набору (систем методик);
- розуміння природи дієвості кожної зі складових інноваційних технологій [5, с.45].

Для сучасної системи навчання характерна переорієнтація з пасивних методів навчання на активні. Якщо у недалекому минулому застосування пасивних методів навчання було виправданим (учитель мав можливість передавати весь обсяг відомої на той час інформації з біології) і система навчання була орієнтована на рівні «знання» і «розуміння», то на цей час ситуація кардинально змінилася. Учні повинні мати інші навички: думати, розуміти суть речей, осмислювати ідеї і концепції і вже на основі цього вміти шукати потрібну інформацію, трактувати її та застосовувати в конкретних умовах. Саме цьому сприяють інтерактивні технології.

Таким чином, для ефективної реалізації мети – навчання іноземної мови у межах змісту даного предмета – виникає необхідність переорієнтації навчального процесу і приведення методів навчання у відповідність з методами наукового пізнання.

Таку переорієнтацію можливо здійснити, запроваджуючи в навчальний процес існуючі сучасні технології навчання, які й відповідають методам наукового пізнання, а саме: проблемне навчання, інформаційно-комунікаційні технології, інтерактивні технології, проектні й модульні технології, адаптивне навчання, дослідницькі технології. Особлива увага має приділятися здобуттю учнями знань у результаті самостійної пошукової діяльності.

Так, використання на уроках іноземної мови дослідницької технології передбачає набуття учнями досвіду дослідницької роботи в пізнавальній діяльності. Під час навчання іноземної мови це дає змогу вчителю об'єднати розвиток інтелектуальних здібностей учнів з дослідницькими вміннями і на цій основі формувати активну творчу особистість.

Проектна технологія передбачає створення вчителем таких умов під час навчального процесу, за яких його результатом є вдосконалення індивідуальності учня, його потенціальних здібностей, виховання мотивації, особистісних та вольових якостей: самостійності, цілеспрямованості, організованості в роботі. Під час вивчення іноземної мови слід розкривати практичну цінність вивчення іноземної мови, формувати вміння учнів самостійно конструювати свої знання.

Інформаційно-комп'ютерні технології готують учнів до повноцінної діяльності в умовах сучасного інформаційного суспільства. Так під час вивчення іноземної мови вони уможливають підвищення ефективності навчального процесу, розвиток уміння експериментально-дослідницької діяльності учня, моделювання біологічних процесів [3, с. 87].

Використання мультимедійних технологій у навчальному процесі дають змогу вчителю:

1. Вивести на екран: картинки, фото; відеозображення; схеми, таблиці.
2. Налаштувати черговість появи інформації з елементами анімації.
3. Внести зміни у структуру уроку.
4. Можливість внести зміни під конкретний клас.
5. Записати відеофайли безпосередньо з екрану.
6. Друкувати та робити записи на диск.
7. Зберігати тривалий час електронні продукти.

8. Підвищити ефективність уроку і навчального процесу загалом.

9. Використати проектні технології.

Нині з допомогою комп'ютерної техніки, засобів проектування та інтерактивної дошки можна осучаснити та вдосконалити навчальний матеріал за рахунок динаміки зображень, наявності кольорів та звуку [1, с. 72].

Робота цієї техніки потребує електронних засобів навчального призначення (ЕЗНП), що мають багато можливостей. Залежно від призначених завдань, їх поділяють на:

- ЕЗНП, з допомогою яких подається навчально-наукова інформація про явища і процеси, що вивчаються;

- ЕЗНП для подання навчально-наставницької інформації для управління пізнавальною діяльністю учнів;

- інформаційно-моделюючі, які демонструють діючі моделі явищ і процесів, що вивчаються;

- ігрові з повним набором інформації для представлення і пояснення змісту гри, організації її проведення аналізу отриманих результатів;

- контролююча ЕЗНП для організації процесів повторення вивченого матеріалу, контролю якості його засвоєння у практичній діяльності.

Однак ЕЗНП теж мають певні недоліки:

- програми потребують багато часу для реалізації поставленого завдання, їх використання часто забирає час усього уроку;

- вони однотипні, швидко втомлюють учнів, увага яких розсіюється;

- не забезпечують максимального використання мультимедійних компонентів;

- обсяг навчального матеріалу ЕЗНП та спосіб його подачі часто не відповідають віковим особливостям учнів;

- більшість ЕЗНП зводять нанівець, нівелюють творчість учителя.

Тому творчі вчителі прагнуть самостійно створювати уроки, де провідна роль залишається за ними, а комп'ютер виконує роль асистента, засобу інтенсифікації, контролю та оцінювання навчальної діяльності учнів. Такі уроки мають різні прийоми й методи навчання, тут кожне заняття – окрема презентація, що складається з певної кількості слайдів, залежно від обсягу навчального матеріалу[4, с. 29] .

Цілком очевидно, що під час інтенсивного розвитку інформаційно-комунікаційних технологій відбуваються кардинальні зміни в навчальному процесі середніх навчальних закладів освіти. Разом з тим, без змін лишається основна мета вчителя, яка полягає в тому, щоб забезпечити учня знаннями, уміннями та навичками, тобто, компетентностями, які необхідні йому у подальшому житті. Але сьогоднішній світ змінюється дуже швидко, і тому не треба сподіватись на те, що знань, отриманих учнем за шкільною лавою, вистачить на все життя.

Надійною основою та невід'ємною частиною впровадження інноваційних педагогічних технологій є формування інформативних компетентностей вчителів. Саме від неї залежить ефективність освітнього процесу [2, с.54].

Причому складові таких інформативних компетентностей весь час мають оновлюватися залежно від об'єктивних змін, які відбуваються в освіті та суспільстві.

Метою навчання англомовного говоріння є формування професійно спрямованої комунікативної компетенції. Сучасні методичні дослідження вказують на можливості нових освітніх технологій і методів, які слід використовувати у руслі комунікативного методу навчання. У світлі даної проблеми актуальною вбачається конкретизація сутності інноваційних технологій у контексті формування англомовної комунікативної компетенції.

Відтак перспективи подальших пошуків у напрямі дослідження вбачаємо в розробці спеціальних інноваційних методик, які доцільно використовувати в навчальному процесі вищої школи для формування англомовної комунікативної компетенції.

Список використаних джерел

1. Грейліх О. Комунікативна культура як компонент педагогічної культури викладача вищого навчального закладу [Електронний ресурс]. – Режим доступу до документу: http://irbis-nbuv.gov.ua/.../cgiirbis_64.exe.
2. Іванова Т. В. Професійна культура майбутнього вчителя / Т. В. Іванова // Педагогіка і психологія. – 1995. – № 2. – С. 86–93.
3. Панова Л.С. Методика навчання іноземних мов у загальноосвітніх навчальних закладах: підручник / Л.С. Панова, І.Ф. Андрійко, С.В. Тезікова// Наукові записки. – Серія: Філологічні науки. Збірник наукових праць. – 2009. – №81. – С. 141 – 146.
4. Harmer J. (2001), Listening [Listening], The Practice of English Language Teaching, London : Longman, pp. 228 –233.
5. Rogers A. (2009), Procedures for Teaching Listening Skills [Electronic Resource], Exploration on Designing College English Listening Class, [Electronic Resource], Available at: <http://www.ehow.com/info>

References

1. Hreylikh O.(2012), Communicative culture as a component of the pedagogical culture of a teacher of a high educational establishment [«Komunikatyvna kultura yak komponent pedahohichnoyi kultury vykladacha vyshchoho navchalnoho zakladu»], Psykholinhvistyka, №9, Available at: [http://nbuv.gov.ua/UJRN/psling._\[07.09.2012\]](http://nbuv.gov.ua/UJRN/psling._[07.09.2012])
2. Ivanova, T. V. (1995), Profesiyna kul'tura maybutn'oho vchytelya [Professional culture of the future teacher]. Pedagogy and Psychology, 2, pp. 86–93.
3. Panova L.S., Andriyko I.F., Tezikova S.V. (2009), Metodyka navchannia inozemnykh mov u zahalnoosvitnikh navchalnykh zakladakh: pidruchnyk [Methodology of teaching foreign languages in general educational institutions: textbook]. Scientific notes. – Series: Philological Sciences. Collection of scientific works №81, pp. 141 – 146.
4. Harmer J. (2001), Listening [Listening], The Practice of English Language Teaching, London : Longman, pp. 228 –233.
5. Rogers A. (2009), Procedures for Teaching Listening Skills [Electronic Resource], Exploration on Designing College English Listening Class, [Electronic Resource], Available at: <http://www.ehow.com/info>

УДК 378:373.3.011.3-051(045)**ФОРМУВАННЯ НАВИЧОК ДІАЛОГІЧНОГО МОВЛЕННЯ НА ЗАНЯТТІ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ З ВИКОРИСТАННЯ ОСОБИСТІСНО ОРІЄНТОВАНОГО ПІДХОДУ У ФОРМУВАННІ ГОТОВНОСТІ ДО ІНШОМОВНОГО ПРОФЕСІЙНОГО СПІЛКУВАННЯ СТУДЕНТІВ ТЕХНІЧНИХ СПЕЦІАЛЬНОСТЕЙ**

Теличко Н. В., Макар Світлана

FORMATION OF DIALOGICAL LANGUAGE SKILLS ON FOREIGN LANGUAGE WITH A PERSONAL USE OF PERSONALIZED ORIENTED APPROACH IN FORMATION OF READINESS TO OTHER PROFESSIONAL COMMUNICATION OF STUDENTS OF TECHNICAL SPECIALTIES

Telychko Natalia, Makar Svitlana

Для формування комунікативних навичок студентів на заняттях іноземної мови доцільно застосовувати особистісно-орієнтований підхід, що передбачає створення штучних педагогічних ситуацій, що потребують прийняття з боку студентів самостійного рішення, оскільки студенти навчаються самостійно творчо мислити; вступати в бесіду,

МУКАЧІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

89600, м. Мукачево, вул. Ужгородська, 26

тел./факс +380-3131-21109

Веб-сайт університету: www.msu.edu.ua

E-mail: info@msu.edu.ua, pr@mail.msu.edu.ua

Веб-сайт Інституційного репозитарію Наукової бібліотеки МДУ: <http://dspace.msu.edu.ua:8080>

Веб-сайт Наукової бібліотеки МДУ: <http://msu.edu.ua/library/>